

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Subsidieregelingen PAS-melders
Datum	11 november 2025
Documentnummer	UTSP-232482130-1781
Van	Malou Adema-Almeloo
Telefoonnummer	+31642307411
E-mailadres	malou.almeloo@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO
Team	UTW
Portefeuillehouder	Sterk

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie/ samenvatting:

Er zijn vijf subsidieregelingen uitgewerkt voor PAS-melders, waarvoor de provincie Utrecht specifieke uitkeringen (SPUK's) heeft gekregen van het Rijk. Deze subsidieregelingen, voor bedrijfsverplaatsing, (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindiging, reductie van stikstofemissie (innovatie), omschakeling en verwerving van stikstofdepositieruimte (extern salderen) zijn door de provincie Utrecht uitgewerkt en zullen worden gepubliceerd. Voor de subsidieregelingen voor bedrijfsverplaatsing en (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindiging kunnen geïnteresseerde veehouders na publicatie hun belangstelling kenbaar maken en kunnen zij zaakbegeleiding krijgen. De overige drie regelingen worden opengesteld zodra vergunningverlening op basis van in- of extern salderen weer volledig mogelijk wordt, dan wel doelsturing mogelijk wordt. Hiermee blijven we ons inzetten om ook voor de PAS-melders die door willen (op de huidige locatie) een oplossing mogelijk te maken.

Inleiding:

In mei 2025 hebben we besloten om PAS-melders niet meer proactief te benaderen voor maatwerkgesprekken, omdat vanwege gerechtelijke uitspraken over salderen en additionaliteit oplossingen op basis van intern of extern salderen nagenoeg onmogelijk zijn geworden en robuuste mogelijkheden van de Rijksoverheid uitbleven. De PAS-melders hebben hierover een brief ontvangen en u bent hierover geïnformeerd via de Statenbrief [Gevolgen Kamerbrief "Startpakket Nederland van het slot"](#) van 20 mei 2025. Dit betekent echter niet dat er niets meer wordt gedaan voor de PAS-melders. Zo is er de afgelopen tijd ingezet op het verder uitwerken van de al lopende (pilot)projecten om met bijvoorbeeld doelvoorschriften vergunningverlening wel weer mogelijk te maken. Daarnaast zijn er vijf subsidieregelingen uitgewerkt voor PAS-melders, waarvoor we specifieke uitkeringen (SPUK's) hebben gekregen van het Rijk. Twee van deze subsidieregelingen, voor bedrijfsverplaatsing en voor (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindiging, kunnen ook daadwerkelijk worden opengesteld. Vanwege het belang hiervan voor de PAS-melders informeren wij u hierover. De PAS-melders zullen, naar verwachting eind november, per brief hierover worden geïnformeerd.

Toelichting:

Uitgangspunt van alle vijf subsidieregelingen is dat deze leiden tot een legale bedrijfssituatie: ofwel door terug te kunnen vallen op de oorspronkelijke vergunning ofwel door het kunnen verlenen van een nieuwe vergunning.

Voor het vaststellen van de subsidie op het verleende bedrag is het een vereiste dat er sprake moet zijn van een ontvankelijke vergunningsaanvraag. Een vergunning hoeft nog niet onherroepelijk te zijn. Vooralsnog kunnen hierdoor alleen de subsidieregelingen voor bedrijfsverplaatsing en (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindiging op korte termijn worden ingezet. Het effectief kunnen inzetten van de subsidieregelingen voor reductie van stikstofemissie (innovatie), omschakeling en verwerving van stikstofdepositieruimte (extern salderen) is momenteel gecompliceerd, omdat hierbij gebruik moet worden gemaakt van intern of extern salderen, inclusief een onderbouwing van additionaliteit. In vrijwel alle gevallen zal daarom een passende beoordeling nodig zijn voor het verkrijgen van een vergunning. Om dit mogelijk te maken is een geborgd pakket aan natuurherstelmaatregelen nodig. Hierin hebben we een rol als provincie, maar we zijn ook sterk afhankelijk van regeringsbeleid. Een andere optie die de provincie Utrecht onderzoekt is of een vergunning op basis van doelvoorschriften een mogelijkheid is. Hierbij kunnen de subsidieregelingen ook ondersteunend zijn, bijvoorbeeld voor innovaties die toezien op weidegang en reductie van het eiwitgehalte in het veevoer. Maar ook hiervoor geldt dat eerst zekerheid over de haalbaarheid van zo'n vergunning wenselijk is. We vinden het niet wenselijk om een bedrijf te stimuleren om alvast te investeren in een innovatie, waarvoor ook een eigen bijdrage geldt, als dit vervolgens mogelijk niet tot een legale situatie leidt.

Door de subsidieregelingen voor reductie van stikstofemissie (innovatie), omschakeling en verwerving van stikstofdepositieruimte (extern salderen) wel al beschikbaar te hebben, kunnen deze snel worden ingezet zodra vergunningverlening op basis van intern of extern salderen dan wel doelsturing mogelijk wordt. Bovendien wordt door publicatie van deze regelingen voorkomen dat er mogelijk onterecht een beeld ontstaat dat de provincie Utrecht zich alleen zou inzetten voor bedrijfsverplaatsing en (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindiging. De provincie Utrecht blijft zich inzetten om ook voor de PAS-melders die door willen (op de huidige locatie) een oplossing mogelijk te maken.

Openstellingen (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindiging en bedrijfsverplaatsing:

De subsidieregelingen voor de PAS-melders vallen onder het juridisch kader en de staatsteunregels van de Regeling provinciale maatregelen PAS-melders 2024 van het Rijk. Voor specifiek de (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindigingsregeling dient er gebruik te worden gemaakt van het landelijk vastgestelde kader van de Regeling provinciale gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties (Rpgb). Hierdoor kunnen helaas alleen PAS-melders deelnemen aan deze regeling die zijn gelegen in of op veenweidegebied, beekdal, overgangsgebied Natura 2000-gebied of zandgrond. Om te borgen dat sprake is van duurzame (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindiging, verplicht de landelijke regeling dat de stoppende veehouder zich privaatrechtelijk met de provincie verbindt middels een overeenkomst. Bij het beoordelen van de aanvragen is steeds een goede controle van de staatsteunregels noodzakelijk. Zo mag *"in gevallen waarin de productiecapaciteit al definitief is gesloten of waarin een dergelijke sluiting onvermijdelijk lijkt"* geen steun worden verleend. Dit vraagt om maatwerkbeoordelingen.

Voor de regelingen is een risicoprofiel opgesteld, die voor de (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindigingsregeling is vastgesteld op een 'midden' profiel en voor de overige regelingen op een 'laag' profiel. Het belangrijkste aandachtspunt voor de regelingen is dat we de beoogde aanvragers beperkt in beeld hebben, en dat de bedragen per subsidie hoog zijn. Er komen ongeveer 55 PAS-melders uit het legalisatietraject in aanmerking voor de (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindigingsregeling op basis van de ligging. Voor de bedrijfsverplaatsingsregeling geldt de beperking op basis van ligging niet. Er wordt verondersteld dat deze regeling met name interessant is voor bedrijven die relatief dicht bij Natura 2000-gebieden zijn gelegen. Op basis van de beschikbare middelen uit de eerste twee tranches is de inschatting dat er circa 5 bedrijven ondersteund kunnen worden bij (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindiging en circa 6 bij bedrijfsverplaatsing. Monitoring van de belangstelling en aanvragen moeten uitwijzen of deze inschattingen kloppen. Deze informatie kan tevens dienen als input voor de aanvraag van de 4e tranche middelen bij het Rijk en voor eventuele nieuwe openstellingen met reeds beschikbare middelen uit de 3^e tranche.

Er zal een werkproces worden ingericht waarbij voorafgaand aan openstelling een belangstellingsregistratie (van 5 januari t/m 15 februari 2026) plaatsvindt, gevolgd door een gesprek met een relatiebeheerder en/of zaakbegeleider in de vorm van een oriënterend gesprek en vooroverleg. Deze voorbereiding moet de PAS-

melder helpen om te komen tot een goede en volledige aanvraag. Deze kan dan worden ingediend in de openstellingsperiode (van 1 t/m 31 mei 2026). Aanvragen worden dan op volgorde van binnenkomst van complete aanvragen behandeld.

Samenhang met andere regelingen en ontwikkelingen:

Er zijn verschillende geplande of bestaande regelingen die een samenhang (kunnen) hebben met de PAS-regelingen. Dit geldt met name voor de regeling Verplaatsing landbouwbedrijven | provincie Utrecht en de Subsidieregeling gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties provincie Utrecht (Sgbv-U). Er is overwogen om hier 1-op-1 bij aan te sluiten. De regelingen kennen echter verschillende doelgroepen en doelstellingen. Zo hebben de PAS-regelingen als doelstelling om, met ondersteuning, te komen tot een legale bedrijfsvoering. De regeling Verplaatsing landbouwbedrijven en de Sgbv-U zijn gericht op reductie van stikstofemissie. Daarnaast zet het Rijk zich in voor onder andere een Rekenkundige Ondergrens, meer vrijwillige bedrijfsbeëindiging en stelt zij een schadevergoeding beschikbaar voor PAS-melders via [Schadevergoeding voor PAS-melders | RVO.nl](#).

Financiële consequenties:

Er zijn financiële consequenties (kosten of opbrengsten) verbonden aan het besluit en daar is in de begroting in voorzien. De subsidieregelingen voor PAS-melders worden verantwoord in het beleidsdoel 2.2 "Kwaliteit van natuur is goed/ divers", meerjarendoel 2.2.3 "Balans faunabeheer en instandhouding" en budgetplaats 60454 "Legalisatie-opgave PAS-melders".

De provincie Utrecht heeft in drie tranches specifieke uitkeringen (SPUK's) gekregen van het Rijk. De middelen uit de 1^e en 2^e tranche zijn opgenomen in de najaarsrapportage 2025. De middelen uit de 3^e tranche zijn toegekend op 9 oktober jl. en nog niet in de begroting opgenomen. In februari 2026 kan nog een 4^e aanvraag worden ingediend bij het Rijk. De openstellingen die nu worden voorzien, zijn met middelen uit de 1e en 2e tranche.

Maximaal 5% van de (bestede) SPUK-middelen wordt besteed aan apparaatskosten. Apparaatskosten kunnen worden ingezet ter voorbereiding en uitvoering van de subsidieregelingen. De inzet van zaakbegeleiders wordt via een andere regeling bekostigd door het Rijk en komen niet ten laste van de SPUK gelden. Inzet van overige rollen op het project Legalisatieopgave worden vanuit de huidige bezetting geleverd of komen deels ten laste van de reserve stikstof zoals opgenomen in het project Legalisatieopgave. Kosten voor dit project zijn nu begroot tot en met 2026.

Mocht er sprake zijn van onderbesteding van de SPUK-middelen, dan zullen de ongebruikte verkregen middelen moeten worden terug betaald aan het Rijk. Voor de 5% apparaatskosten geldt dat deze ook mogen worden benut ter voorbereiding van de regelingen, hetgeen dan wel voldoende onderbouwd moet zijn. Daarom worden de uren hiervoor apart geboekt.

Vervolgprocedure/ voortgang:

De voortgang op dit dossier wordt gerapporteerd via de halfjaarlijkse voorgangsrapportages vergunningverlening stikstof.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen